

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 15P/9/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3824200562
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kiššová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2024:3824200562.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Evou Kiššovou v právnej veci starostlivosti o maloleté deti A., a to A., nar. XX.X. XXXX, B., nar. X.X. XXXX, zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi, t.č. umiestnené v Diagnostickom Centre C., D. E. X, deti rodičov F. A., nar. XX.X. XXXX, bytom G., H. I. E. XX/X, otca A. J., nar. X.XX. XXXX, bytom G., B. E. E. XX/X, t.č. K. L. M., za účasti OP Prievidza, o uloženie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. N a r i a d ť u j e výchovné opatrenie, ktorým súd dočasne odníma maloleté deti a to A. A., nar. XX.X. XXXX a B. A., nar. X.X. XXXX z osobnej starostlivosti rodičov a na účely odbornej diagnostiky u oboch detí n a r i a d ť u j e pobyt v zariadení Diagnostické centrum J. N., D. X, C. a to po dobu do 30. júna 2024.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1/ Okresný súd Prievidza uznesením č.k. 15P/9/2024 – 14 zo dňa 1.5. 2024 začal konanie bez návrhu o nariadenie výchovného opatrenia, keď vychádzal z správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza z 25.1. 2024 ako i záverečnej správy z vykonávaných opatrení ambulantnou a terénnou formou za obdobie do 6.7. 2023, ktoré opatrenia sa týkali aj maloletých detí A. a B.. Ďalej súd vychádzal z uznesenia č.k. 15P/3/2024 – 23 zo dňa 30.1. 2024, ktorým nariadil, aby maloleté deti A. a B. boli odovzdané a dočasne umiestnené do Diagnostického centra C., D. E. X po dobu troch mesiacov od právoplatnosti uznesenia. Uznesenie nadobudlo vykonateľnosť 30.1. 2024. Z obsahu uznesenia vyplýva, že bolo preukázané, že matka aktuálne nezvláda výchovu nad oboma deťmi, sama upozorňuje na možnosť protiprávneho konania oboch synov, ktorí ju neposlúchajú, klamú ju a nerešpektujú. Matka v minulosti vyskúšala všetky miernejšie formy výchovného vplyvu na synov, bola zapojená dlhodobo do poradenského procesu, riešila zdravotný stav oboch detí aj v rámci odbornej psychiatrickej starostlivosti, čo však nevedlo k trvalej náprave pomerov súvisiacich s výchovou detí. Aj v rámci záverečnej správy Centra J. N. O. P. K. J. z 7.7.2023 vyplýva, že deti majú nerešpektujúci prístup voči matke, sú nevládnuteľné. I keď sa matka snažila v rámci svojich možností zabezpečiť výchovu detí, jej rodičovské zručnosti a výchovné kompetencie boli oslabené, čo mohlo byť ovplyvnené aj zdravotným stavom detí. Obe deti vymeškávali školu, v tomto smere matka nemala dostatočný vplyv na deti. Vykonávanie opatrení ambulantnou a terénnou formou nesplnilo svoj účel a neprispelo v dostatočnej miere k pozitívnym zmenám vo fungovaní rodinného systému. Je teda zrejmé, že matka už ďalšiu výchovu nad maloletými synmi nezvláda, sama má obavu zo správania detí s poukazom na ich protiprávne konanie, deti jej klamú, čo v konečnom dôsledku ohrozuje ich život, zdravie a priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin. Samotné deti vzhľadom na ich rozumovú vyspelosť si závažnosť svojho konania neuvedomujú, krádeží sa dopúšťajú preto, aby mali peniaze, alebo ich nahovárajú starší chlapci, matku nerešpektujú. Preto aj podľa názoru súdu je daná potreba neodkladnej úpravy pomerov,

a to vo forme umiestnenia detí do diagnostického centra na čas potrebný na stanovenie odbornej diagnostiky na tri mesiace. Voľný pobyt detí v nevyhovujúcom rodinnom prostredí je už neudržateľný, preto v najlepšom záujme detí v súčasnej dobe je ich umiestnenie do diagnostického centra, kde budú podrobení odbornej diagnostike.

2/ Matka maloletých detí s nariadením výchovného opatrenia súhlasila. Konzultovala situáciu aj s B. Q., ktorá tiež doporučila chlapcom dlhší pobyt v zariadení. Počas letných mesiacov, keď budú deti doma zvládne ich starostlivosť a výchovu. S deťmi je v kontakte každý druhý deň. Vyjadrujú sa, že im je dobre, A. nechce ísť domov, vypol jej telefón. Chlapci vedia, že pôjdu v lete domov, B. sa teší, A. nie. Aktuálne žije v spoločnej domácnosti s O. J., žijú u jeho sestry v G., v dvojizbovom byte. Starajú sa o maloletého F., ktorý má štyri roky. Ona je aktuálne na PN, jej príjem sú dávky PN 400,-eur. Keďže s otcom mal. F. obnovili spolužitie, výživné na neho nedostáva.

3/ Kolízny opatrovník v priebehu konania poukázal na stanovisko zariadenia, ktoré odporúča liečebno-výchovné sanatórium v F. alebo E., avšak až od septembra tohto roku, počas letných prázdnin deti neumiestňujú. Pobyt detí vedia pokryť len do 30.6. 2024. DC C. sa vyjadrilo, že diagnostika oboch detí bude ukončená k 30.5. 2024, teda v lehote troch mesiacov od právoplatnosti, následne by mali byť deti umiestnené do A.. Navrhuje preto nariadiť pobyt v doterajšom zariadení do 30.6. 2024 s tým, že do A. by nastúpili od začiatku nového školského roka. Oslovené A. sa vyjadrili, že môžu k nim nastúpiť len na základe súdom nariadeného výchovného opatrenia. Iná možnosť nie je dostupná.

4/Otec maloletých detí v písomnom vyjadrení z 21.2. 2024 uvádza, že s opatrením súhlasí, matka sa nevedela o chlapcov dostatočne postarať a ich správanie sa zhoršilo. Po troch mesiacov v diagnostickom ústave by sa deti vrátili matke.

5/ Dňa 8.3. 2024 vstúpila do konania Okresná prokuratúra v Prievidzi. Po vykonanom dokazovaní OP súhlasila s nariadením výchovného opatrenia, a to zabezpečením diagnostiky – pobyt v zariadení, v ktorom sa nachádzajú doteraz, a to do 30.6. 2024.

6/ Diagnostické centrum C. v správe z 8.4. 2024 uvádza, že po príchode do Diagnostického centra boli chlapci spolupracujúci a boli si vzájomne oporou. B. bol plačlivý, prejavoval smútok za domovom a bol tichší ako brat, bol ale aj zvedavý, pýtal sa na chod zariadenia a aktivity v DC. A. bol výrečný, otvorene popisoval svoje zážitky a situáciu v rodine. Priznávali svoje nevhodné správanie, zároveň ho však stále považovali za zábavné. Chlapci sa rýchlo začlenili do svojich skupín v DC a skamarátili s ostatnými deťmi, od začiatku boli aktívni a zapájali sa do činností. B. bol spočiatku tichší a pozoroval okolie, bol však odvážny a aktívne sa zapájal do rozhovorov a aktivít s deťmi. V rozhovoroch s psychologičkou boli obaja komunikatívni a otvorení rozhovoru aj aktivitám. Obidvaja popísali konflikt v rodine kvôli uväzneniu otca, chlapci používajú naratív, že dôvodom je A. a matkine udanie otca za napadnutie. A. má konflikt so starou matkou z otcovej strany, ktorá mu to, podľa chlapcov, zazlieva. Aj B. sa vyjadril kriticky voči A. a matke a viní ich z otcovej neprítomnosti v rodine, aj keď otvorene verbalizuje, že otec bol násilnícky často. O rodine však obidvaja spontánne takmer nehovoria, ani s rodinou nie sú v pravidelnom kontakte. Rodina ich v DC nekontaktuje, chlapci vplávajú matke, často sa však nedovolia. Spočiatku ani nemali na matku číslo, neskôr uviedla telefonický kontakt na ich tetu, po návrate jej partnera do domácnosti je dostupné jeho telefónne číslo. V poslednom čase viac hovoria o rodine a prianí vrátiť sa domov, vedia, že bude pojednávanie nemali na matku číslo, neskôr uviedla telefonický kontakt na ich tetu, po návrate jej partnera do domácnosti je dostupné jeho telefónne číslo. V poslednom čase viac hovoria o rodine a prianí vrátiť sa domov, vedia, že bude pojednávanie a sú v očakávaní. Pri riešení nevhodného správania si chlapci len ťažko pripúšťajú svoj podiel viny, zvyknú fabulovať a poukázať na iných. A. ťažko nesie prehru, túži byť vo všetkom prvý a ocenený dospelým. A. v DC často porušuje pravidlá, je netrepezlivý a prejavuje sa symptomatológia ADHD. S deťmi aj s dospelými sa však snaží spolupracovať, dospelých rešpektuje, aj keď testuje stanovené hranice, a veľmi dobre reaguje na pochvalu a pozitívnu motiváciu. B. sa v DC prejavuje účelovým správaním, rešpektuje dospelého a usiluje sa o dobré hodnotenie správania, v kolektíve v skrytosti sa prejavuje agresívne, fabuláciami a veľkým hnevom ak niekto poukáže na jeho chyby, ktoré on nepriznáva. V športe často podvádza a prejavuje sa agresívne. A. aj B. sú ľahko ovplyvniteľný najmä negatívnym vzorom, obidvaja majú sklony k sociálno-patologickému správaniu, je potrebná prevencia a uvedomovanie si jeho škodlivosti, zároveň motivácia a vedenie chlapcov k vhodnejšiemu správaniu. B. aj A. sú aktívne deti, obidvaja sú manuálne zruční a športovo zdatní. B. veľmi rád tvorí, kreslí a vyrába náramky. A. obľubuje šport

a vymal'ovanie. Obidvaja sa naďalej učia prijať konštruktívnu kritiku a poučiť sa z nej. Naďalej je potrebné posilňovať a pomáhať im budovať vhodnú hodnotovú orientáciu a viesť ich k samostatnosti. U obidvoch sa prejavovalo nevhodné právanie a porušovanie pravidiel v DC. A. je veľmi aktívny, netrpezlivý a nedisciplinovaný, B. sa správal agresívne voči deťom a vynucoval si svoje ale vtedy, keď nadobudol dojem, že ho dospelý nevidí alebo nepočuje. Obidvaja ale sú schopní korigovať svoje správanie pokiaľ by mali vhodne nastavené hranice, v rámci výchovy je potrebné dbať na dodržiavanie stanovených noriem a pravidiel, ktoré im budú od začiatku zrozumiteľné. V škole je A. nedisciplinovaný, nepozorný a nedôsledný, ale veľmi dobre motivovateľný pochvalou a dobrou známku. Pri práci je neistý, vyžaduje pozornosť dospelého a prejavuje sa symptomatológia ADHD. B. má v škole problémy najmä sčítaním aj napriek stimulačnému tréningu, z toho však pramenia aj slabé výsledky ostatných predmetoch. Je dobre motivovateľný pochvalou a je snaživý. Tiež je ale nepozorný, pracuje pomaly a je ešte veľmi hravý. Odporúčame aby deti zostali v pedopsychiatrickej aj psychologickkej starostlivosti. Vzhľadom na prítomnosť problémového správania doma aj v škole a podmienok, v ktorých rodina žije, odporúčame aby po ukončení pobytu v DC boli ďalej umiestnení do LVS.

7/ Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, kolízneho opatrovníka, správou DC C., spisom OS Prievidza sp. zn. 15P 3/2024, písomným vyjadrením otca, na základe čoho zistil skutkový stav popísaný v bodoch 1 -6 tohto odôvodnenia. Z pripojených spisov ďalej vyplýva, že rozsudkom OS Prievidza č.k. 14P/24/2017 zo dňa 15.6. 2018 boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný platiť na ich výživu minimálne výživné. Následne rozsudkom OS Prievidza č.k. 8P/23/2022 – 37 zo dňa 26.8. 2022 bola vyživovacia povinnosť otca zvýšená na sumu 70,- eur na každé dieťa. Otec sa nachádza aktuálne v L. M.. Matka má zo vzťahu s O. J. i maloletého F. A., ktorý bol zverený do osobnej starostlivosti matke a otec bol zaviazaný platiť na jeho výživu 50,- eur mesačne.

8/ Podľa § 37 ods. 3 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

- a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,
- b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,
- c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

Podľa § 37 ods. 5 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

9/ V zmysle citovaného ustanovenia zákona o rodine, ide o výchovné opatrenie, ktoré môže súd nariadiť v prípade, ak si to vyžaduje záujem dieťaťa a miernejšie výchovné opatrenia by nevedli alebo v skutočnosti nevedli k náprave. Súd odníma v tom prípade maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov a nariadi dieťaťu pobyt v niektorom z výchovných zariadení.

10/ Súd po vykonanom dokazovaní v danej veci dospel k záveru, že je nevyhnutné obe maloleté deti dočasne odňať zo starostlivosti matky, ktorá sama súdu oznámila, že nezvláda výchovu detí a iniciovala nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré súd aj nariadil a maloleté deti sa od 31.1. 2024 nachádzajú v DC v C.. Súd mal preukázané, že SPOD a SK je v kontakte s rodinou od decembra 2017, kedy matka žiadala o zverenie detí do jej starostlivosti a do 7/2023 prebiehala spolupráca s CDR J. ambulatnou a terénnou formou za účelom rozvoja matkiných rodičovských zručností. Matka uvádzala, že v septembri 2023 sa správanie detí zhoršilo a B. bol hospitalizovaný v psychiatrickej liečebni v R.. Obaja chlapci navštevujú pedopsychiatricku B. Q. a majú diagnostikovanú hyperkinetickú poruchu správania a predpísanú medikamentóznú liečbu. B. lieky užíva, A. lieky doma neužíval a tieto mu boli nasadené 22.3. 2024.

11/ Taktiež zo správy DC C. z 8.4. 2024 vyplýva záver o negatívnom správaní oboch chlapcov, obidvaja sú však schopní korigovať svoje správanie pokiaľ by mali vhodne nastavené hranice, v rámci výchovy ja potrebné dbať na dodržiavanie stanovených noriem a pravidiel, ktoré im budú od začiatku zrozumiteľné. Zariadenie odporučilo, aby deti zostali v pedopsychiatrickej a psychologickej starostlivosti a vzhľadom na prítomnosť problémového správania doma a aj v škole a podmienok, v ktorých rodina žije, centrum odporúča, aby po ukončení pobytu v DC boli ďalej umiestnení do LVS.

12/ Vzhľadom na tieto zistenia súd považoval za nevyhnutné pristúpiť k nariadeniu výchovného opatrenia, ktorým dočasne pokračuje v odňatí maloletých detí zo starostlivosti matky a nariadil na účel odbornej diagnostiky u oboch detí pobyt v zariadení Diagnostického centra J. N. K. C., a to po dobu do 30.6. 2024. Súd tak rozhodol v súlade s § 37 ods. 3 písm. a/ Zákona o rodine, pretože iné miernejšie výchovné opatrenie by nevedlo k náprave maloletých, resp. k zamedzeniu ich škodlivého konania. Samotná matka tvrdila, že obe deti ju nerešpektujú, dopúšťajú sa drobných krádeží, utekajú z domu, nechodia riadne do školy. Biologický otec sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, takže nemá žiadny pozitívny vplyv na deti. Za stavu, že diagnostika oboch detí nie je ukončená a samotné centrum vzhľadom na správanie a nastavenie detí odporúča ich ďalšie umiestnenie do LVS, súd nezistil žiadnu inú možnosť, ako nariadiť, aby obe maloleté deti boli naďalej umiestnené v Diagnostickom centre J. N. K. C., a to do 30.6. 2024, t.j. v rámci dĺžky zákonnej doby – maximálne šesť mesiacov. Obaja chlapci sa pritom nachádzajú v zariadení od 31.1. 2024.

13/ Samozrejme, súd bude sledovať a hodnotiť účel výchovného opatrenia v zmysle § 37 ods. a 8 Zákona o rodine a za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí zväží predĺženie alebo zmenu výchovného opatrenia.

14/ O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, trov konania účastníkom nevznikli a tieto neboli uplatňované.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline. Odvolanie sa podáva na Okresný súd Prievidza.

Odvolanie musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisovú značku konania, podpis), označenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha.